MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA
(GURISDIZZJONI KOSTITUZZJONALI)

ONOR. IMHALLEF
TONIO MALLIA

Seduta ta' l-24 ta' Frar, 2012

Rikors Numru. 59/2007

Salvu Mintoff & Sons Ltd (C 5093)

vs

Awtorita’ Maltija tal-Ippjanar u Ambjent u b’digriet moghti llum 18 ta’ Jannar 2008, l-isem tal-awtorita’ intimata gie korrett ghal “L-Awtorita’ ta’ Malta dwar l-Ambjent u l-Ippjanar”

Il-Qorti:

Rat ir-rikors ipprezentat fis-16 ta’ Novembru 2007 mis-socjeta’ rikorrenti, li jaqra hekk:

Is-socjeta’ rikorrenti, ghal aktar minn sitta u ghoxrin (26) sena, hadmet fuq pjanta (immarkata bhala ‘MC’), moghtija lilha minn rapprezentanti tal-Awtorita’ tal-Ippjanar, u li hija

dejjem ikkunsidrata bhala l-pjanta tal-arja licenzjata ghall-operat tal-barriera, proprjeta' taghhom, numru 10, fl-inhawi ta' Ghar id-Dar, tal-Qala, Ghawdex.

Is-socjeta' rikorrenti dejjem zammet ma' din il-pjanta b'mod mill-aktar rigoruz, tant li ufficjali tal-istess Awtorita', fix-xhieda taghhom dejjem sostnew illi "qatt ma sar blasting barra mill-konfini".

Litteralment, minn gurnata ghall-ohra, precizament fit-18 ta' April 1998, l-Awtorita' tal-Ippjanar ddecidiet illi tali pjanta 'MC', ma kinitx dik korretta u wara xi zmien ipprovdiethom bi pjanta ohra illi llimitat l-arja licenzjata ghall-operat fil-barriera b'mod drastiku.

Ir-rikorrenti lanqas ma nghataw ic-cans ta' sebat (7) ijiem biex jirrimedjaw l-irregolaritajiet allegati mill-Awtorita', u dan jinghad ghaliex erbat (4) ijiem wara li gew notifikati bil-fatt illi kien hemm xi diskrepanzi bejn il-pjanti, hareg l-Avviz biex Tieqaf u ta' Twettiq.

Mid-diskussjonijiet illi saru qabel ma inghata l-permess hawn fuq imsemmi, inghad b'mod car illi l-allegat estensjoni llegali illi saret fil-konfini tal-barriera, grat minhabba fi zball mill-istess awtorita'; "Although the headstone quarry was partly extended illegally, <u>**this may partly have resulted from an erroneous site plan handed over by the Directorate**</u> to the new operator in 1995 which showed the areas excavated (as deduced from aerial photos) rather than permitted boundary issued in the police license. Therefore, the <u>**quarry operator may have been misguided by the Directorate**</u>".

Fl-umli fehma tas-socjeta' appellanta, hija kellha tinghata opportunita' illi tiddiskuti s-sitwazzjoni, u tinstema', peress illi ghal sitta u ghoxrin (26) sena kienet dejjem hadmet skond il-pjanti moghtija lilha u in *bona fede*. In oltre, hija l-fehma tas-socjeta' appellanta illi, li kieku hija kellha tinghata zmien opportun, qabel ma inhareg l-Avviz Tieqaf u ta' Twettiq (ECF 471/98/ENMU/NENF), biex il-partijiet jiftehmu bejniethom, l-ezitu tal-kawza ma kinitx tkun daqs tant pregudikabbli ghas-socjeta' appellanta. Fl-umli

opinjoni tas-socjeta’ appellanta, li kieku l-proceduri amministrattivi, kemm tal-Awtorita’, kif ukoll tal-Bord tal-Appell, imxew b’mod gust, u li kieku kien inghata l-protezzjoni xierqa, il-fatti tal-kaz kif inhuma llum kienu jkunu ferm differenti u d-drittijiet tas-socjeta’ appellanta, drittijiet akkwiziti permess ta’ sitta u ghoxrin (26) sena ta’ operat legali, u fil-konfini moghtija lilu, in *bona fede* totali, ma kinux ikunu pregudikati.

L-awtorita’ intimata harget fil-konfront tar-rikorrenti, diversi ordnijiet biex din tieqaf u ta’ twettiq; illi minn dawn l-ordnijiet, is-socjeta’ rikorrenti interponiet appell quddiem il-Bord tal-Appell dwar l-Ippjanar. Illi inoltre, l-istess socjeta’ rikorrenti ghamlet ukoll applikazzjoni sabiex, jekk ikun hekk mehtieg, jinhareg permess lilha skond il-ligi biex ikopri minghajr ebda dubju l-operazzjoni taghha fil-lokalita’. Illi din l-applikazzjoni kienet saret espressament minghajr pregudizzju ghall-appell minnhom interpost. Fil-fatt, l-applikazzjoni kienet saret mir-rikorrent mhux ghaliex huma kienu qeghdin jaccettaw li l-ordnijiet ta’ twettiq kienu hargu korrettement jew li huma kienu privi minn licenzja skond il-ligi biex ikomplu joperaw, imma kienu ghamlu hekk sabiex jitnehha kull dubju u fuq assikurazzjonijiet moghtija lilhom li l-process kellu jiehu zmien qasir hafna u li l-pozizzjoni kienet b’hekk tkun regolarizzata fi zmien qasir.

Fil-fatt, fil-kors tas-smiegh tal-appell taghhom, l-intimati taw l-eccezzjoni tan-nullita’ tal-appell interpost mir-rikorrenti u dan billi huma kienu ghamlu l-applikazzjoni ghall-hrug lilhom tal-permess fuq imsemmi; illi l-Bord tal-Appell dwar l-Ippjanar fuq il-bazi ta’ din l-eccezzjoni ddikjara l-appell minnhom interpost bhala irritu u null u minn dik l-eccezzjoni, l-esponenti appellaw quddiem il-Qorti tal-Appell; illi fit-trattazzjoni quddiem il-Qorti, ir-rikorrenti gew rinfaccjati mill-Awtorita’ li l-appell ma jistax jimxi minhabba l-applikazzjoni minnhom prezentata ghall-hrug ta’ permess, ghalkemm din kienet giet prezentata minghajr pregudizzju ghall-istess appell.

Bhala konsegwenza ta’ dan huma qeghdin jigu mcahhda milli jkollhom smiegh minn tribunal imparzjali u

indipendenti fid-decizjoni tal-kwistjoni tal-validita’ tal-ordni ta’ twettiq kif ukoll tal-validita’ tal-licenzja li huma kellhom biex joperaw. B’dan il-mod huma qeghdin jigu negati kull access ghal tribunal imparzjali biex jiddetermina huma kellhomx permess validu jew le u ghalhekk qeghdin isofru lesjoni sija ghad-dritt taghhom ghal smiegh xieraq kif ukoll ghad-dritt taghhom ghat-tgawdija tal-proprjeta’ taghhom.

Dan l-istat ta’ fatt huwa leziv tad-drittijiet fundamentali u kostituzzjonali tal-esponenti, u cioe’ tal-Artikolu 37 u l-Artikolu 39 (2) tal-Kostituzzjoni ta’ Malta, kif ukoll tad-drittijiet protetti mill-Artikolu 6 (1) tal-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem, u l-Artikolu 1 tal-Protokol ghall-istess konvenzjoni, liema konvenzjoni u protocol jifformaw parti mil-Ligijiet ta’ Malta a bazi tal-Att XIV tal-1987.

Talbet is-socjeta’ rikorrenti tghid ghalfejn din l-Onorabbli Qorti joghgobha:

Tiddikjara l-agir tal-Awtorita’ tal-Ippjanar kif ukoll l-agir kollu fuq deskritt illegali u in vjolazzjoni tad-drittijiet fundamentali tas-socjeta’ rikorrenti ai termini tal-Artikolu 37 u l-Artikolu 39 (2) tal-Kostituzzjoni ta’ Malta, kif ukoll tad-drittijiet protetti mill-Artikolu 6 (1) tal-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem, u l-Artikolu 1 tal-Protokol ghall-istess konvenzjoni.

Taghti dawk ir-rimedji li jidhrilha xierqa biex tizgura t-twettiq tad-drittijiet fundamentali fuq imsemmija, fosthom billi tiddikjara illi l-arja licenzjata tal-barriera hija dik indikata fil-pjanta originali cioe’ ‘MC’.

Tikkundanna lill-intimati jhallsu dawk id-danni li jigu likwidati in kumpens ghal fuq imsemmija vjolazzjonijiet.

Bl-ispejjez.

Rat ir-risposta tal-Awtorita’ intimata, li in forza taghha eccepiet illi:

Preliminarjament, trid issir korrezzjoni fl-isem tal-Awtorita' intimata stante illi l-isem tal-istess huwa l-Awtorita' ta' Malta dwar l-Ambjent u l-Ippjanar;

Subordinatament u minghajr pregudizzju ghas-suespost, dina l-Onorabbli Qorti ghandha tiddeklina milli tiehi konjizzjoni tar-rikors odjern stante li l-istess socjeta' rikorrenti ma ezawrietx ir-rimedji ordinarji disponibbli ghaliha;

Subordinatament u minghajr pregudizzju ghas-suespost, it-talbiet tas-socjeta' rikorrenti huma infondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda bl-ispejjez kontra l-istess socjeta' rikorrenti;

L-istess il-konfini tal-barriera proprjeta' tas-socjeta' rikorrenti huma dawk indikati fil-permess originali tal-pulizija, u mhux minn xi pjanta ohra. Dan huwa l-permess li bih, l-istess socjeta' akkwistat id-dritt li tahdem il-barriera de quo, u l-unika emenda ghall-istess kellha u ghandha ssir bil-mod legali u ufficjali;

Sussegwentement, il-konfini tal-istess barriera gew ikkonfermati mill-istess socjeta' rikorrenti fl-applikazzjoni numru PA 4727/99, liema applikazzjoni giet approvata fil-5 ta' Frar 2005;

In vista tal-premess, it-talbiet tar-rikorrenti huma infondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda, bl-ispejjez kontra l-istess rikorrenti.

B'rizerva illi l-istess Awtorita' esponenti tressaq eccezzjonijiet u sottomissjonijiet ulterjuri.

Semghet ix-xhieda li ressqu l-partijiet;

Rat l-atti kollha tal-kawza u d-dokumenti esebiti;

Rat in-Nota tal-Osservazzjonijiet tal-partijiet;

Ikkunsidrat;

Illi f'din il-kawza, is-socjeta' rikorrenti qed tilmenta mill-fatt li hi giet imwaqqfa milli tkompli topera barriera fil-Qala, Ghawdex, sa dawk il-limiti li kienet topera qabel skond pjanta li nghatat lilha minn ufficjal tal-Awtorita' intimata. Li gara kien li, qabel ma l-ahwa Gatt xtraw l-ishma fil-kumpanija rikorrenti, li gia' kienet topera l-barriera fil-Qala, huma marru fl-ufficju tal-Awtorita' intimata biex jivverifikaw sa fejn setghu jqattghu blat. Xi hadd mill-Awtorita' ghadda pjanta lill-ahwa Gatt li kienet tindika l-estensjoni tal-barriera, u s-socjeta' rikorrenti, issa mmexxija minn operatur gdid, kompliet taqta' l-blat a bazi ta' din il-pjanta. Meta kienet se ssir spluzzjoni ghall-qtugh tal-blat, kienu jigu avzati l-Pulizija u l-Mineral Resources Board, fi hdan l-Awtorita' tal-Ippjanar, li kienet tibghat lil xi ufficjal biex jassigura li l-blasting isir fil-konfini tal-barriera. Dan l-ufficjal kien jirregola ruhu skond il-pjanta li bhala kienu nghataw l-ahwa Gatt.

Meta l-Awtorita' intimata hasbet biex tirregola t-thaddim tal-barrieri f'Malta u Ghawdex, hija talbet lill-Pulizija tghaddilha l-files relattivi, peress li, sa dak iz-zmien, kienet il-Pulizija li kienet tohrog il-licenzji ghall-uzu tal-barrieri. Meta l-Awtorita' ezaminat il-file ta' dan il-kaz, sabet li l-licenzja ghal tqattigh ta' blat kienet tkopri estensjoni anqas minn dik murija fuq il-pjanta moghtija lill-ahwa Gatt. L-Awtorita', ghalhekk, harget enforcement notices fuq is-socjeta' rikorrenti biex izzommha milli tkompli tahdem fiz-zoni mhux koperti bil-licenzja tal-Pulizija , licenzja li ghaliha, is-socjeta' rikorrenti baqghet thallas kull sena sa ma l-materja ittiehdet taht il-kompetenza tal-Awtorita' intimata.

Is-socjeta' rikorrenti, rinfaccjata b'dawn l-enforcement notices, ressqet appell kontrihom quddiem il-Bord tal-Appelli dwar l-Ippjanar. Hija ukoll ressqet applikazzjoni sabiex tissanzjona l-izvilupp li kienet qed taghmel fiz-zoni barra mill-permess tal-Pulizija. In vista ta' dawn iz-zewg proceduri, il-Bord tal-Appell tal-Ippjanar, b'decizjoni tad-9 ta' Dicembru 2002, applika l-artikolu 52(11) tal-Att dwar l-Ippjanar u l-Izvilupp (Kap. 356 tal-Ligijiet ta' Malta) u <u>cahad</u> l-appelli peress li kienet saret ukoll applikazzjoni ghall-issanzjonar. Appell minn din id-decizjoni ghall-

quddiem il-Qorti tal-Appell jinsab sospiz pendenti dawn il-proceduri. Is-socjeta’ rikorrenti ssostni li hi kienet ressqet iz-zewg applikazzjonijiet (appelli u applikazzjonijiet “to sanction”) peress li giet assigurata minn xi ufficjal tal-Awtorita’ intimata, li da parti taghha ma kinitx se toggezzjona li jsir dan, u anke ghaliex, skond hi, li kieku appellat mill-enforcement notices u fl-istess hin ma tressaqx applikazzjoni sanatorja, kien ikollha tieqaf mill-operazzjonijiet taghha.

Is-socjeta’ rikorrenti qed tallega li minhabba dak li sehh (meta l-appelli taghha gew michuda minhabba l-applikazzjoni sanatorja li ressqet), gew miksura d-drittijiet fondamentali taghha, peress li giet imcahhda milli jkollha l-ilment taghha mismugh minn tribunal indipendenti u imparzjali.

Ghall-komplitezza tal-istorja, jinghad li l-applikazzjoni tas-socjeta’ rikorrenti giet milqugha fi Frar 2005 (numru PA 4727/99), izda ghal zona li kienet <u>akbar</u> minn dik indikata fuq il-pjanta annessa mal-licenzja tal-Pulizija izda <u>anqas</u> minn dik murija fuq il-pjanta li nghatat fil-bidu meta nbidel l-operatur tal-barriera. Is-socjeta’ rikorrenti accettat dan il-permess ghax altrimenti ma kinitx tkun tista’ tkompli tahdem. Dan il-permess kien validu ghal certu zmien, u applikazzjoni ghal tigdid tieghu kienet giet rifjutata fid-dawl tad-diversi infrazzjonijiet li wettqet is-socjeta’ attrici fit-thaddim tal-barriera, anke wara l-hrug ta’ dan il-permess.

L-iskop ta’ din il-kawza, kif inghad, hu marbut mad-decizjoni tal-Bord tal-Appelli tal-Ippjanar li jichad l-appelli li ressqet is-socjeta’ rikorrenti wara d-diversi enforcement notices li nhargu kontra taghha minhabba l-applikazzjoni sanatorja li ressqet. Fil-fatt, fl-affidavit li ressaq Mario Gatt, dirigent tas-socjeta’ rikorrenti, hu spicca biex ilmenta “illi jiena la inghatajt id-dritt li l-Bord tal-Appell dwar l-Ippjanar jisma’ l-mertu tal-appell tieghi (fil-fatt ma sema’ xejn) u wara, quddiem il-Qorti tal-Appell, il-MEPA regghet invokat artikolu partikolari tal-ligi dwar l-Ippjanar li biha qieghed effettivament icahhad lili (meta dawn kienu jafu minn qabel permezz ta’ ittra illi l-applikazzjoni kienet qeghda tigi sottomessa minghajr pregudizzju ghall-appelli) milli jkolli

smiegh xieraq minn qorti jew tribunal imparzjali u indipendenti”.

Trattat l-ilment tas-socjeta’ rikorrenti, jigi rilevat li s-socjeta’ rikorrenti mhux qed tattakka *ut sic* l-artikolu 52(11) tal-imsemmi Kap. 356 u li wassal ghac-cahda tal-appelli taghha. Dan l-artikolu jipprovdi illi:

“*(11) Jekk qabel ma jsir l-appell matul il-mori ta’ appell, l-appellant jissottometti lill-Awtorita’ applikazzjoni ghall-permess ghall-izvilupp, il-Bord ghandu jichad l-appell jekk ikun sodisfatt illi l-imsemmija applikazzjoni hija intiza sabiex tissana l-izvilupp imsemmi fl-avviz ta’ twettiq.*”

Dan is-subartikolu jipprovdi li f’kaz li jigu utilizzati z-zewg proceduri (ta’ appell kontra l-avviz ta’ twettiq u ta’ applikazzjoni sanatorja), il-Bord tal-Appell “ghandu” jichad l-appell. Ma thalli ebda diskrezzjoni lill-Bord, izda b’mod tassattiv tinsisti fuq ic-cahda tal-appell.

Dan, fil-fehma tal-Qorti, hu logiku u ma jistax iwassal ghall-ksur tad-drittijiet fondamentali tal-persuna milquta. Meta dak li jkun iressaq appell kontra l-hrug ta’ avviz ta’ twettiq, ikun qed jinsisti fuq il-pozizzjoni li dak li kien qed jaghmel kien legali; l-Awtorita’ qaltlu biex jieqaf, pero’, hu jsostni li ma kien qed jaghmel xejn hazin, u ghalhekk, appella. Min-naha l-ohra, meta dak li jkun iressaq applikazzjoni sanatorja, ikun qed jirrikonoxxi li jkun qed jagixxi hazin u mhux skond il-ligi, u ghalhekk, jitlob li dak li jkun qed jaghmel jigi sanat. Hu car li z-zewg pozizzjonijiet huma kontradittorji, u dak li jkun ma jistax, f’nifs wiehed, jaddotta z-zewg pozizzjonijiet.

Applikazzjoni ta’ din ir-regola ma tistax ghalhekk, titqies li waslet ghac-cahda tad-dritt tieghu ghal smiegh xieraq. Min kien milqut b’avviz ghat-twettiq ghandu rimedju quddiem tribunal imparzjali u indipendenti, imma jrid jaghzel il-pozizzjoni li jrid jiehu : jew dak li kien qed jaghmel kien legali, u kwindi jappella mill-ordni tat-twaqqif, jew li dak li kien qed jaghmel kien illegali, u kwindi jitlob li jigi sanat. Jekk dak li jkun jitlef rimedju minhabba l-agir kontradittorju tieghu, *imputat sibi*.

Is-socjeta' rikorrenti ssottomettiet li hi hekk kellha tagixxi ghax altrimenti kien ikollha tieqaf mill-operazzjonijiet taghha. Dan, pero', ma kienx minnu ghax l-applikazzjoni sanatorja tissospendi l-enforcement, pero', mhux l-effett tal-ordni tat-twaqqif – artikolu 52(6)(a) u (7) tal-imsemmi Kap. 356. Kwindi, il-prezentata tal-applikazzjoni sanatorja ma taghti ebda vantagg lill-operatur milqut b'avviz tat-twettiq ghax xorta wahda jkollu "jieqaf" mill-operazzjonijiet milquta b'dak l-avviz.

Is-socjeta' rikorrenti kellha rimedju validu u effikaci biex tressaq il-pretensjoni taghha dwar il-"pjanta" li kellha f'idejha, rimedju li tilfet bl-agir taghha stess meta ressqet applikazzjoni sanatorja.

Is-socjeta' rikorrenti tallega li ressqet iz-zewg proceduri ghax kellha assikurazzjoni minn ufficjal tal-MEPA li ma kinux se joggezzjonaw ghall-agir simili. Apparti l-fatt li, jekk inghatat tali garanzija minn ufficjali tal-awtorita' intimata, din ma setghetx torbot lill-Bord tal-Appell, li hu bord awtonomu mill-MEPA, u marbut bil-ligi, li hi ta' ordni pubbliku, u mhux b'xi koncessjoni li seta' ta xi ufficjal tal-awtorita', min-naha l-ohra, ma jirrizultax lanqas li, fil-fatt, inghatat garanzija simili. Mill-provi jirrizulta biss li, wara diversi diskussjonijiet, sar qbil li s-socjeta' rikorrenti setghet tressaq applikazzjoni gdida b'konfini maqbula u b'dan li tigi pprocessata "fast track". Ma nghatat ebda garanzija li, nonostante din l-applikazzjoni, din is-socjeta' setghet tkompli miexja bl-appelli kontra l-avvizi ta' twettiq. Li gara kien li, wara l-prezentati tal-appell, saru diversi diskussjonijiet bi hsieb li s-sitwazzjoni tigi rrangata bi ftehim. Fl-ahhar, kif xehed Adrian Mallia, li kien manager fl-Environment Management Unit tal-MEPA, u li ppartecipa fid-diversi laqghat, "*konna qisna wasalna fi ftehim li ssir applikazzjoni da parti tas-socjeta' rikorrenti biex ikun hemm sanctioning tax-xoghol li kien qed isir barra l-konfini mill-permess tal-Pulizija*"; pero', qatt ma inghata undertaking li s-socjeta' rikorrenti setghet tkompli bl-appelli li kienet introduciet kontra l-avvizi ta' twettiq. Veru li l-perit tas-socjeta' rikorrenti li ressaq l-applikazzjoni jghid li kien sar ftehim li din l-applikazzjoni issir minghajr

pregudizzju ghall-appelli li kienu saru fuq l-enforcement notices, pero', din il-Qorti m'hijiex konvinta li, fil-fatt, sar ftehim fuq hekk.

Min ippartecipa fil-laqghat li waslu ghal dan is-suppost ftehim, jichdu li sar ftehim f'dan is-sens, u l-preponderanza tal-provi, fic-cirkostanza tal-kaz, ma jaghtux affidament li sar dan il-ftehim. Il-perit tas-socjeta' rikorrenti, wara li naqqas l-estensjoni tal-konfini tal-barriera, biex ikun jista' johrog permess, irrizerva li jressaq applikazzjoni ohra biex jitlob estensjoni tal-konfini, pero', da parti ta' ufficjali tal-awtorita', dawn intrabtu biss li jipprocessaw l-applikazzjoni bil-procedura "fast track", u li ma jitolbux Environmental Impact Assessment, kif, f'kaz normali, kien jigi mitlub. Ma jirrizultax li ufficjali tal-Awtorita' ingannaw lis-socjeta' rikorrenti billi taw garanzija fuq haga li ma kellhomx poter iwettqu (ghax il-Bord tal-Appell kien marbut bil-ligi li jimxi kif mexa), u kwindi l-Awtorita' mhux responsabbli ghal dak li gara.

Mix-xhieda tal-avukat tas-socjeta' rikorrenti jidher biss li huma kienu qed jiehdu pozizzjoni li dak li kien qed isir fil-barriera kien legali, izda eventwalment sar qbil li tigi mressqa applikazzjoni sanatorja biex l-affarijiet jigu settiljati. Din l-applikazzjoni, skond huma, ma kellhiex idghajjef il-pozizzjoni taghhom izda fuq dan, ukoll skond huma, l-ufficjali tal-MEPA, "*qatt ma qalulna le*" – u lanqas ma rrizulta li qalulna iva! Il-ligi hu prezunt li jafha kulhadd, u l-avukat tas-socjeta' rikorrenti kien zgur konxju tal-provvediment tal-Kap. 356 imsemmi. Kien, ghalhekk, li l-ufficjali tal-MEPA ma kkommettewx ruhhom. Peress li kien inholoq impasse, u l-ufficjali tal-MEPA kienu konxji li, forsi, is-socjeta' rikorrenti giet zgwidata bil-pjanta moghtija lilha, l-Awtorita' kienet lesta testendi l-konfini tal-barriera aktar milli kien indikat fuq il-licenzja tal-Pulizija, pero', ma jirrizultax li kienet lesta taghmel dan u tippermetti l-process tal-appelli jibqa' ghaddej; fil-fehma tal-Qorti, din ix-xorta ta' garanzija ma tirrizultax ipprovata. Jista' jkun li d-diskussjonijiet kienu qed isiru b'mod distint u bla pregudizzju ghall-appelli pendenti, pero', ma rrizultax li kien sar qbil li l-applikazzjoni tigi pprezentata u l-appelli jibqghu validi.

F’okkazjoni minnhom, il-perit tas-socjeta’ rikorrenti anke xehed illi kieku kien jaf li l-applikazzjoni sanatorja kienet se ddum snin biex tigi processata, “*il-probabilita’ konna niddeciedu li ma naghmlux dik l-applikazzjoni u <u>nkomplu bil-procedura tal-appell</u>*”.

Dan jikkonferma li, filwaqt li, hu veru, id-diskussjonijiet saru bla pregudizzju, darba sar qbil fuq pjanta gdida li fuqha permess seta’ jinhareg, ittiehdet decizjoni li tigi sottomessa applikazzjoni, b’rizerva li ‘l quddiem tigi pprezentata applikazzjoni ohra ghall-estensjoni tal-konfini. Drittijiet ohra tas-socjeta’ rikorrenti baqghu impreggudikati, fejn u sa fejn kienu jezistu! Jekk is-socjeta’ rikorrenti illimitat l-options taghha bl-agir taghha stess, ma tistax tilmenta li xi “legitimate expectation” taghha gie sfrustrat intortament.

F’kull kaz, u ghal kull buon fini, din il-Qorti m’hijiex konvinta li, kif graw l-affarijiet, is-socjeta’ rikorrenti akkwistat xi dritt li topera l-barriera skond il-konfini indikati fuq mappa li hi tghid li akkwistat minghand l-Awtorita’ intimata. Hu veru li, ghal xi zmien, l-Awtorita’ kienet tissorvelja l-blasting li kien isir a bazi ta’ din il-mappa, pero’, il-koncessjoni tas-socjeta’ attrici ma kinitx fit-termini ta’ dik il-mappa, izda, skond il-pjanta annessa mal-licenzja tal-Pulizija, u ghal dawk il-konfini <u>biss</u> li s-socjeta’ rikorrenti tista’ tivvanta pretensjoni. Id-dirigent tas-socjeta’ rikorrenti, Mario Gatt, induca lill-Awtorita’ fi zball meta kellu f’idejh il-pjanta tal-Pulizija, izda ddecieda li ma jghidx lill-Awtorita’ sa fejn dina kienet twassal, u minflok segwa l-pjanta tal-MEPA. Qabel ma xtara l-ishma tal-kumpanija rikorrenti (li kienet topera biss il-barriera in kwistjoni) ma vverifikax l-estensjoni tal-pjanta tal-licenzja mal-art, u lanqas ma vverifika mal-Kurja Veskovili ta’ Ghawdex (sid il-kera tal-art) sa fejn kienet tasal il-koncessjoni. Hu ra li l-pjanta li tawh l-ufficjali tal-Awtorita’ intimata kienet “taqbillu”, ra li dik il-pjanta kienet tintuza fil-passat, u minghajr ma qaghad jivverifika ezatt sa fejn kienu jistendu d-drittijiet tieghu, beda jopera skond dik il-pjanta. Id-drittijiet tieghu, pero’, kienu jaslu sa fejn kien determinat mil-licenzja tal-Pulizija, u ma jistax jippretendi oltre minn

hekk. Inoltre, meta xtara l-ishma tal-kumpanija li kienet topera l-barriera, saret referenza, espressa ghall-pjanta li kienet annessa mal-kirja li ha l-awtur tar-rikorrenti, u din il-pjanta taqbel mal-pjanta tal-Pulizija. Kwindi, is-socjeta' rikorrenti lanqas ghandha titolu biex topera barra dawk il-konfini. Il-fatt li gieli thalla jopera barra dawk il-konfini, ma jfissirx li akkwista dritt biex jithalla hekk jopera. **Dritt ma jistax jirrizulta minn kondotta zbaljata ta' Awtorita', meta l-parti l-ohra kienet taf jew setghet tkun taf b'dak l-izball**.

It-tifsira ta' possediment ma tistax tiggebbed biex tkopri pretension ("claim") li m'hijiex gustifikabbli – "*where the proprietary interest is in the nature of a claim it may be regarded as an 'asset' only where it has a sufficient basis in national law, for example where there is settled case-law of the domestic courts confirming it*" – Kopecky v. Slovakia, deciza mill-Qorti Ewropea ta' Gustizzja fl-2005. F'dan il-kaz, il-possibli gustifikazzjoni tal-pretensjoni tas-socjeta' rikorrenti intilef tort ta' agir tal-istess socjeta', u ma hemmx lanqas bazi gurisprudenzjali li tista' tiggustifika dik il-pretensjoni. Din il-Qorti tirrileva ukoll li lanqas mill-gurisprudenza tal-Qorti tal-Ewropa tad-Drittijiet tal-Bniedem ma wiehed jista' jikseb gustifikazzjoni a bazi ta' uzu ta' proprjeta' "bi zball". Fil-kaz S v. United Kingdom, il-Kummissjoni tal-Qorti Ewropea kienet qalet fl-1986 li "*the occupation of property without a legal right was not protected under article 1 of the Protocol*", u fil-kaz Durini, deciz ukoll mill-Kummissjoni tal-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem fl-1994, intqal li "*the right to live in a home which one does not own is not a 'possession' within the meaning of Article 1*".

F'dan il-kaz, is-socjeta' attrici lanqas setghet turi li l-art fejn trid taghmel il-blasting hi parti mill-koncessjoni li tgawdi minghand il-Kurja Veskovili ta' Ghawdex, zgur m'hijiex koperta mil-licenzja tal-Pulizija, u s-socjeta' attrici ma indikatx bazi legali ghall-uzu u l-okkupazzjoni taghha tal-partijiet kontestati.

Ghaldaqstant, ghar-ragunijiet premessi, tiddisponi mir-rikors tas-socjeta' rikorrenti billi tichad it-talbiet kollha taghha, bl-ispejjez kollha kontra taghha.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------